

УДК 368

Славута Олександр

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

**РОЛЬ СТРАХУВАННЯ ДЛЯ ЗАХИСТУ І СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ БІЗНЕСУ В
СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ**

Slavuta Oleksandr

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

**THE ROLE OF INSURANCE FOR PROTECTION AND STABLE BUSINESS
OPERATION IN DIFFICULT ECONOMIC CONDITIONS**

Через кризові ситуації бізнеси змушені все частіше стикатися з викликами, які важко передбачити чи запобігти. Повномасштабне вторгнення, економічна нестабільність, інфляція, енергетична криза, рівень зайнятості, та доходів населення формують нестабільне середовище, в якому підприємцям доводиться приймати рішення в умовах невизначеності. В таких обставинах постала потреба у мінімізації ризиків через страхування, котре допомагає вийти зі скрутних обставин і є стратегічним інструментом збереження життєздатності бізнесу. Страхування не лише дає змогу захистити майнові інтереси підприємств та забезпечити безперервну діяльність, але й дозволяє збільшити рівень довіри з боку партнерів, банків та інвесторів.

Сучасна практика ведення бізнесу показує, що підприємства, які активно користуються страхуванням, отримують більше довіри від споживачів, мають вищий рівень стійкості до кризових ситуацій, вони швидше відновлюють свою діяльність після збоїв, рідше змушені зупиняти виробництво чи скорочувати персонал. Крім того, страхування сприяє формуванню позитивного іміджу, а для партнерів і фінансових установ, бізнес, що його використовує стає перспективним, підвищуючи шанси на залучення інвесторів, отримання грантів або участі в міжнародних програмах підтримки. Наявність страхування дозволяє підприємствам різного масштабу діяльності ефективно реагувати на ризики, пов'язані з непередбачуваними ситуаціями, зменшити економічні втрати та забезпечити свою безперервну діяльність.

Великі бізнеси використовують страхування як інструмент прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, ці рішення охоплюють не лише майнові та фінансові ризики, а ще й репутаційні. Причиною їхнього успішного функціонування навіть у кризових ситуаціях є наявність розвиненого ринку корпоративного страхування. Ще однією причиною є застосування індивідуально розроблених програм страхування, які сприяють зміцненню позицій у міжнародному середовищі.

Для середніх бізнесів страховий сектор забезпечує гнучкі рішення для захисту активів та підтримці фінансової ліквідності. Такі бізнеси, як правило, менш диверсифіковані, тому є більш чутливими до операційних ризиків. Наявність страхування дозволяє середньому бізнесу не лише зменшувати втрати у разі настання страхових умов, а й підвищувати рівень довіри з боку контрагентів та фінансових установ.

Малі бізнеси, через обмежені ресурси, зазнають найбільших ризиків у процесі діяльності. Страхові продукти для них є інструментом збереження капіталу, забезпечення безперервної діяльності та можливості уникнення банкрутства у разі кризових ситуацій. Для них страхування стає «фінансовою подушкою», яка у разі кризового стану, дозволить залишитися на ринку.

Однак з огляду на теперішню ситуацію в країні, страхування малого та середнього бізнесу, який є більш чутливим до зовнішніх факторів, набуває особливої

актуальності. На відміну від великих бізнесів, у малих та середніх бізнесах поширена ситуація, коли в них обмежені фінансові ресурси. Тому навіть незначне порушення звичного режиму роботи може спричинити серйозні наслідки. Для їх зменшення бізнесам необхідно звернути увагу на види страхування, які найбільше відповідають їхнім потребам.

Для малого та середнього бізнесу такими видами страхування є:

1. Майнове, яке захищає активи підприємства від пошкоджень і втрат внаслідок пожеж, стихійних лих, технічних аварій і крадіжок;
2. Страхування відповідальності, що покриває юридичні ризики, пов'язані з можливими претензіями з боку клієнтів або партнерів;
3. Кредитне, яке покращує платоспроможність бізнесу, через зниження ризиків не платежів з боку контрагентів та боржників.

Попри всі виклики, що постали перед бізнесами, їм вдалося подолати всі перешкоди та переосмислити підходи до ризик-менеджменту. Згідно з аналітикою, попри початкову пасивність міжнародного страхового ринку, у 2024–2025 роках спостерігається позитивна динаміка: страхові компанії в Україні, зокрема за підтримки міжнародних партнерів, почали відновлювати надання послуг. Це дало змогу підприємствам не тільки страхувати майно, а й отримувати реальну компенсацію збитків, пов'язаних навіть із воєнними збитками.

Отже, важливо, щоб бізнеси, які обрали страхування, як частину своєї стратегії, продовжували впроваджувати комплексний підхід до управління ризиками, де страхування відіграє ключову роль. Що також дозволить зберегти кредитну історію, виплачувати заробітну плату і підтримувати роботу під час збоїв. Для таких бізнесів страхування стає не простою формальністю, а реальним механізмом збереження економічної активності та стабільності навіть у складних економічних умовах.

Список використаних джерел:

1. Кривенко, Ю. (2024). Розвиток страхового ринку України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, (65). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-142>
2. Краузе О., Синькевич Н., Юрик Н. (2024) Економічний аналіз та контроль кризових явищ у діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. № 1. С. 14-24. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1254>
3. Опальчук, Р. М., Федорович, І. М., & Ткаченко, К. В. (2025). Особливості розвитку страхування малого та середнього бізнесу в Україні. *Актуальні питання економічних наук*, (8). URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843207>
4. Синькевич Н., Краузе О. (2023) Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник*. № 2 (81). С 7-15. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.007
5. Як захистити бізнес: виклики та можливості у воєнний час. Журнал Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/money/yak-zakhystiti-biznes-vikliki-ta-mozhливosti-u-voennyi-chas-11022025-26915>